

Veteraanipäivä säilyttää sotaveteraanien muiston

Tänään 27.4. meillä on jälleen ai-
hettä nostaa uljas siniristilippum-
me liehumaan salkoihin.

Teemme sen kunnioittaaksem-
me sotiemme 1939-1945 veteraa-
neja, sekä 700 000:ta keskuudes-
tamme jo poistunutta että vajaata
6 000:ta vielä kanssamme elävää
mies- ja naisveteraania.

Kunnioitamme näitä kunnia-
kansalaisiamme ja heidän panok-
siaan ja uhrauksiaan vapaan ja it-
senäisen isänmaamme hyväksi 35.
kerran.

Kansallista veteraanipäivää on
vietetty vuodesta 1987 alkaen.

Päivämäärä on johdettu siitä,
kun yli viisi vuotta kestänyt kol-
men sodan jakso päättyi lopulli-
sesti 27.4.1945. Tuolloin viimei-
set saksalaisjoukot poistuivat La-
pista Enontekiön käsivarren kaut-
ta Norjaan.

Kansallisen veteraanipäivän
viettoon ovat kuuluneet valtakun-

nallinen pääjuhla ja kuntien juh-
latilaisuudet. Kunnikäynnit san-
karihaudoilla ja muilla sotamuis-
tomerkeillä seppeleenlaskuineen
kuuluvat myös päivän ohjelmaan.

Ensimmäistä valtakunnallista
pääjuhlaa vietettiin Lahdessa
1987. Paikalla oli yli 10 000 sotave-
teraania. Vaasa oli järjestelyvu-
rossa 1998.

Vuodesta 1989 lähtien tavaksi
oli tullut vahvistaa päivälle jokin
ajankohtainen teema. Teemana
Vaasassa oli ”Sotiemme miehet ja
naiset - itsenäisyyden turva; Män
och kvinnor i våra krig - värnet för
vår självständighet”. Vaasassa tee-
ma esitettiin kaksikielisenä. Tapa
jäi käyttöön myöhemmillekin ve-
teraanipäiville.

Minulla oli henkilökohtaises-
ti suuri ilo ja kunnia olla mukana
Vaasan juhlan järjestelytoimikun-
nassa. Sain myös pitää puheen
Suomen lipulle juhlavassa lipun-
nostotilaisuudessa Vaasan torilla

27.4.1998 aamulla. Pääjuhlaan Bot-
niahallissa osallistui useita tuhan-
sia veteraaneja. Tasavallan Presi-
denti Martti Ahtisaari kunnioitti
tilaisuutta läsnäolollaan.

Vaasan ensimmäistä veteraani-
päivän juhlaa 1987 vietettiin kaup-
paoppilaitoksen juhlasalissa, sit-
temmin paikaksi vakiintui kau-
pungintalon juhlasali.

Muutama vuosi sitten kaupun-
gintalon juhlasta luovuttiin, kos-
ka paikalle pystyi tulemaan enää
kourallinen sotaveteraaneja, hei-
tä, joille juhla on tarkoitettu.

Sen sijaan on järjestetty pieni-
muotoinen juhlahetki Suomen Va-
paudenpatsaalla.

Ohjelmaan on kuulunut pu-
he, nuorten musiikkiesityksiä se-
kä seppeleenlasku. Reserviläis-
ten kunniavartio ja maanpuolus-
tusjärjestöjen lippulinna ovat jär-
jestäytyneet kunnianosoitukseen
patsaalle. Juhlahetken jälkeen on

veteraaneille vielä kahvitilai-
suus Vaasan kirkon kryptassa.

Koronatilanne rajoitti veteraa-
nipäivän tilaisuuksien järjestelyjä
viime vuonna, samoin tänä vuon-
na. Valtakunnallisen pääjuhlan pi-
ti viime vuonna olla Tampereella,
mutta tilaisuus jouduttiin peru-
maan.

Tampere sai järjestelyoikeuden
myös tämän vuoden juhlaan viime
vuoden teemalla ”Ihmisten välillä
hyvä tahto - Välvilja mellan män-
niskor”.

TV1 ja Yle Areena välittävät juh-
lalähetysten, yleisöä ei juhlassa
ole paikalla.

Vaasassa toteutettiin viime
vuonna vain seppeleen lasku Va-
paudenpatsaalle ilman muuta oh-
jelmaa. Muutama veteraani oli
kutsuttuna paikalla. Samoin on
tarkoitus menetellä tänä vuonna.

Ilkka Virtanen

Vaasa

Kunnia veteraanisukupolville

Kuulun sukupolveen, joka ei ole
elänyt sota-aikaa, mutta jonka van-
hemmat ja isovanhemmat ovat ko-
keneet sodan.

Sukupolvessani lähes kaikkien isät
osallistuivat taisteluihin rintamalla.
Vaikka he eivät yleensä puhuneet so-
dasta kotona perheen keskuudessa,
sota oli monella tavalla läsnä. Sodis-
sa koetut henkiset ja fyysiset vammat
seurasivat arjessa ja valvottivat öisin.

Isoisäni osallistui 17-vuotiaana va-
paussotaan 1918 ja lähti varusmies-
palvelun suorittettuaan Aunuksen
sotaretkelle 1919.

Talvisodassa isoisä oli mukana 20
vuotta myöhemmin. Jatkosodan al-
kaessa 1941 hän oli 40-vuotias kah-
deksan lapsen isä ja haavoittui he-
ti sodan alkupäivinä Kaalamon ase-
malla niin vaikeasti, ettei hänen tar-
vinnut lähteä uudelleen rintamalle.

Isäni otti osaa sekä talvi- että jat-
kosotaan ja haavoittui lievästi jatko-
sodassa.

Sota koetteli koko kansaa. Ei sovi
unohtaa lottia, joista osa toimi rin-
tamalla vapauttaen miehiä sotatoi-
miin, osa kotirintamalla mm. huolto-
ja ilmavalvontatehtävissä.

Monet kotirintaman naiset jou-
tuivat kantamaan yksin vastuun
perheestään. Kaiken fyysisen pon-
nistelun ylle lankesi monelta taholta
turvattomuuden henkinen paine.

Naiset, lapset ja vanhukset suo-
riutuivat kotona rintamalla olleiden
miesten vaativistakin töistä. Yli
15-vuotiaat määrättiin lain voimalla
kesätöihin, ja alle 15-vuotiaille jär-
jestettiin kesätyöpaikkoja maaseu-
dulle.

Sotien päätyttyä sodan kauhut ja
rasitteet kokenut sukupolvi maksoi
mittavat sotakorvaukset.

Karjalaiset rakensivat elämänsä
täysin tyhjästä vieraisiin olosuhteis-
siin.

Vaikka yleinen ilmapiiri ei kan-

nustanut jaksamaan, uskottiin kai-
kesta huolimatta parempaan huo-
miseen. Kun ei ollut vaihtoehtoja
oli kestävä. Tämän sukupolven
ansioista elämme hyvässä ja turval-
lisessa yhteiskunnassa.

Artturi Leinonen on kirjoittanut:
”Puu kasvaa juurien voimasta,
mutta juuret eivät ole yhden hetken
asia. Myös vapauden puu tarvitsee
juurensa ja ruokamultansa. Suo-
menkaan vapauden puussa silmut
eivät olisi omana kevätkauteenaan
puhjenneet lehdiksi, elleivät juuret
olisi imeneet voimaa oikeasta maa-
perästä.”

Vuoden 1918 sota ja sen lopputu-
los loivat perustan maamme itsenäis-
syydelle ja sen tulevaisuuden suun-
nalle. Vapauden puun juuret pääsi-
vät leviämään ja vahvistumaan, puu
kasvoi pituutta ja paksuutta.

Kun itsenäisyyttämme oli sitten
puolustettava 1939-45, vapauden

puussa oli riittävästi vuosirenkaita
ja hyvin kehittynyt oksisto vastaan-
ottamaan ja kestämaan kaikki so-
dan aiheuttamat vastoinkäymiset.
Vaikka oksia menetettiin ja runko
kolhiintui, vaurioilla ei ollut pitkä-
aikaisia vaikutuksia puun jatkuvalle
kasvulle.

Isoisäni tavoin monet vuoden
1918 sotilaista olivat mukana vielä
vuosina 1939-40 ja 1941-44 vapau-
temme puolesta käydyissä sodissa,
edelleen saman ylipäällikön johdol-
la ja samaa vihollista vastaan.

Kansallisen veteraanipäivänä
osoitan kunnioitukseni kaikille itse-
näisyyttämme puolustaneille suku-
polville ja erityisesti vapaussodan,
talvisodan, jatkosodan ja Lapin so-
dan veteraaneille.

Hyvää kansallista veteraanipäi-
vää!

Tapani Tikkala

Vapaussotiemme Lakeuden
Perinneyhdistys ry:n puheenjohtaja

Mielipiteet